

Aika: Keskiviikko 14.10.2020, klo 14.01 – 15.58

Paikka: Helsingin kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11-13, Kaupunginhallituksen sali

Läsnä: Laura Varjokari, puheenjohtaja, Mirja Arajärvi, Veijo Lehto, Lena Lindberg, Ulla Lumijärvi, Heli Rantanen, Olli Salin, Lala Sjöblom, Pirkko Telaranta, Toivo Tupin ja Outi Paulig (sihteeri)

Etäosallistujat: Pirjo Tujula, Seija Meripaasi, Timo Auranen, Jenni Räsänen, Marja Ruotsalainen, Pirjo-Liisa Kangasniemi

Poissa: Satu Luomajoki ja Markus Löfström

Vieraileva asiantuntija (kohta 4)

Elisa Kaaja, projektikoordinaattori, Helsinki liikkuu -ohjelma

1.

Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.01. Todettiin läsnä olevat ja etäosallistujat sekä poissaolijat.

2.

Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3.

Edellisen kokouksen muistio

Vanhusneuvoston kokouksen 16.9.2020 muistio oli jaettu 23.9.2020. Siihen ei ollut huomautettavaa.

4.

Ikääntyneiden liikkumisen edistäminen

Projektikoordinaattori Elisa Kaaja Helsinki liikkuu –ohjelmasta esitteli asiaa. Diaesitys liitteenä.

Liikkumisen edistäminen on koko kaupungin asia, jossa liikuntapalvelut on mukana yhtenä vastuutahona. Ikääntyneiden liikkumisen tärkeys korostui entisestään keväällä koronarajoitusten myötä. Kuultiin liikkumisohjelman konkreettisista edistysaskeleista, mm. Ylen jumppahetket, parvekejummat kerrostalojen piholla ja koteihin jaetut jumppaohjeet. Joitakin kevääksi suunniteltuja tapahtumia, kuten palvelutori kiertue, jouduttiin perumaan. Liikkumisohjelman yhteistyötä eläkeläisjärjestöjen kanssa oli tarkoitus tiivistää yhteisellä tapaamisella keväällä, mutta asian kehittelyä joudutaan siirtämään.

Liikkumisohjelma yrittää myös vastata vanhusneuvoston keväällä esittämään tarpeeseen. ”Senioriliikunta pitäisi voida löytää kokonaisuutena sekä liikuntapalvelujen, palvelukeskusten ja työväenopistojen sivujen kautta.” Tämä edellyttää parannuksia esitteisiin, nettisivuihin, ilmoittautumisjärjestelyihin ja neuvontaan. Vanhusneuvostosta toivotaan kiinnostuneita liikuntapalvelujen uusien verkkosivujen kehittämiseen, sillä tähän tarvitaan asiakasnäkökulmaa. Verkkosivujen on tärkeää olla saavutettavia. Palvelukeskus Helsinki testaa saavutettavuutta.

Ilmoittautumisten helpottamiseksi on mietitty myös mahdollisuutta, että Seniori-info ottaisi vastaan ilmoittautumisia. Ensi vuonna on tulossa tehostettua viestintää ikääntyneiden liikkumisesta. Se on liikkumishjelman painopisteenä ja talousarviotavoitteena vuonna 2021.

Keskustelussa todettiin, että liikkumisen mahdollisuudet riippuvat tiedon saannin lisäksi monesta muustakin asiasta, esimerkiksi katujen talvikunnossapidosta, liikuntapalvelujen hinnoista sekä levähdyspaikkojen ja penkkien määrästä.

Seniorikeskusten palvelukeskukset ovat olleet kiinni maaliskuusta lähtien ja ovat tällä tietoa vuoden loppuun asti. Tämä on vaikeuttanut ja vähentänyt monien ihmisten liikkumista.

5.

Helsingin seurakuntayhtymän uuden edustajan esittäytyminen ja seurakunnan ajankohtaisia asioita vanhusneuvostolle

Ulla Lumijärvi kertoi tulleen yhteisöpapin tehtävään huhtikuussa.

Kuultiin ensiksi seurakuntien uudesta Varustamo-toiminnasta Itäkeskuksessa, Malmilla ja Hermannissa. Diaesitys on liitteenä. Varustamot ovat matalan kynnyksen paikkoja, joissa voi tavata ihmisiä ja käydä syömässä edullisesti. Ruoka tehdään HOK-Elannon hävikkiruusta. Waste and Feast -ruokaloissa työskentelevät Stadin ammattiopiston työharjoittelussa olevat nuoret. Mukana on myös vapaaehtoisia. Kokemusasiatuntijuutta pidetään tärkeänä. Varustamot tekevät paljon yhteistyötä kaupungin eri tahojen kanssa.

Toiminta on osoittautunut hyvin tarpeelliseksi. Monet kaipaavat juttuseuraa ja ahdistusta on ilmassa paljon. Yksinäisyyden lisäksi myös kuolemanpelko on korona-pandemian myötä noussut monilla esiin.

Keskustelussa todettiin, että Varustamo vaikuttaa lupaavalta toimintamuodolta. Ainakin Itäkeskuksessa kävijöitä on todella paljon. Pirjo-Liisa kertoi, että paikallisessa eläkeläisyhdistyksessä oli aluksi varautunutta asennetta, joka voitettiin menemällä yhdessä paikan päälle.

Kysyttiin Varustamo-toiminnan ruotsinkielistä nimeä. Se on "livsrum", mikä todettiin osuvaksi nimeksi.

Sovittiin, että vanhusneuvoston kevään ohjelmaan sisällytetään tutustumiskäynti jollakin Varustamolla.

Ulla kertoi, että keväällä hän työskenteli ensimmäiset neljä kuukautta pikaisesti käynnistetyssä Helsinki-avussa. Mukana oli n. 500 kaupungin ja seurakuntien työntekijää. Puhelimitse tavoitettiin suuri joukko iäkkäitä. Puheluja oli yhteensä 68 000. Keskusteluavun lisäksi apteekkien lääkekuljetukset ja ruokakassien vieminen koteihin olivat tärkeitä palveluja. Yhteistoimintakumppanina oli HOK-Elanto. Koska tavaroiden keräily ja kotiinkuljetus osoittautuivat asiakkaalle melko kalliiksi, vapaaehtoiset ryhtyivät tekemään tätä. Ruokakasseja saatiin myös Hurstin avun kautta ja lahjoituksina.

Helsinki-apu lopetettiin elokuussa. Todettiin, että se oli hyvin tarpeellinen palvelu. Kuultiin, että yhteistoiminta voidaan tarvittaessa käynnistää nopeasti uudestaan, mikäli koronatilanne muuttuu kriittiseksi.

(pidettiin kokoustauko)

6.

Eläkeläiset ry:n Helsingin aluejärjestön puheenvuoro/Olli Salin

Eläkeläiset ry on Suomen vanhin eläkeläisjärjestö, perustettu vuonna 1959. Diaesitys on liitteenä. Järjestö pitää tärkeänä mm. ajaa yhdenvertaisuutta ja riittäviä julkisia palveluita. Helsingin piiriin kuuluu 10 paikallisyhdistystä ja n. 1150 jäsentä. Puheenjohtaja on Mirja Arajärvi.

Korona-aika on tuonut järjestölle uusia haasteita, kuten muillekin eläkeläisjärjestölle. Kuultiin, että Helsingin piirin jäsenistöstä arviolta 50-60% pystyy osallistumaan digitoimintaan. Noin 40 %:lla ei ole tietokonetta tai älypuhelinia.

7.

Välimuotoisen senioriasumisen edistäminen/Veijo Lehto

Vanhusneuvoston kokouksen 16.9.2020 pohjalta täsmennetty muistio oli jaettu neuvostolle maanantaina 12.10.2020.

Esteettömyystyöryhmän kokouksessa 23.9.2020 todettiin vanhusneuvoston hanke. Asuminen on esillä myös esteettömyystyöryhmän seuraavassa kokouksessa 25.11.2020, jossa mukana on asunto-ohjelmapäällikkö Mari Randell. Esteettömyystyöryhmässä ei tullut esille sellaisia asioita, joita välttämättä tulisi huomioida etenemässä.

Päätettiin, että kysely kohdistetaan seuraaville yleishyödyllisille yhteisöille: Asuntosäätiö, Folkhälsan, Hely-Kodit, Setlementtiasunnot, Yrjö ja Hanna -säätiö ja M2/Y-Säätiö. Kysely lähetetään tiedoksi Hekalle ja kaupunkiympäristötoimialan asuntotuotantomistolle, jotka voivat halutessaan myös vastata siihen. Todettiin, että Setlementtiasunnoilla meneillään on kiinnostava hanke, Pasilan Postipuisto. Pirjo-Liisa osallistui Metropolian järjestämään työpajaan, jossa tätä hanketta esiteltiin.

Päätettiin, että työryhmään tulee kuusi henkilöä. Edustajat pyydetään seuraavilta tahoilta:

- asunto-ohjelmapäällikkö tai hänen nimeämänsä,
- sote-toimialan nimeämä henkilö, (mahdollisesti tilapalvelupäällikkö)
- sote-lautakunnan nimeämä henkilö ja
- kaupunginkanslian nimeämä henkilö.

Vanhusneuvosto nimesi edustajikseen Veijon ja Pirjo-Liisan. Veijo toimii työryhmän puheenjohtajana ja vanhusneuvoston sihteeri toimii sihteerinä.

8.

Valmistautuminen pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteiskokoukseen 20.10.2020.

Vanhusneuvostolle on lähetetty kokouskutsu asialistoineen ja osallistumislinkki. Kokous alkaa klo 13.00 ja kestää n. klo 15.00 asti. Yhteys avataan klo 12.45.

Kokouksen alussa kunkin neuvoston puheenjohtaja tai joku muu sovittu osallistuja toteaa, ketkä omasta kaupungista osallistuvat ja kertoo neuvoston ajankohtaiset kuulutukset. Puheenvuorossa kerrotaan, miten korona-aika on vaikuttanut vanhusneuvoston

toimintaan, miten kaupungin ikääntyneen väestön osalta poikkeuksellinen aika on sujunut ja onko vanhusneuvosto tehnyt digiloikan ja miten se on sujunut. Kullekin neuvostolle on varattu aikaa noin 15 minuuttia.

Todettiin, että Helsingistä osallistuvat ainakin Veijo, Marja, Mirja, Toivo, Olli ja Outi. Outi käyttää Helsingin puheenvuoron.

9.

Osallistuminen Mummon markan vartijat -webinaariin 15.10.2020

Veijo Lehto pitää vanhusneuvoston avauspuheenvuoron. Aiheena on taloudellisen kaltoinkohtelun ja huijausten estäminen.

10.

HEJ:n esitys matkakorttien lataamisesta kirjastoissa

Helsingin Eläkeläisjärjestöt HEJ ry lähetti HSL:n hallitukselle, kaupungin kirjaamoon ja vanhusneuvostolle esityksen, joka oli jaettu vanhusneuvostolle asialistan liitteenä. Työvaliokunta katsoi kokouksessaan 30.9.2020, että ehdotus on erittäin hyvä. Vanhusneuvosto päätti, että se yhtyy HEJ ry:n esitykseen ja esittää muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien vanhusneuvostoille, että nämä tekisivät samanlaisen aloitteen kaupunkiansa kirjastoille. Asia otetaan käsittelyyn pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kokouksessa 20.10.2020.

[Tieto vanhusneuvoston päätöksestä ilmoitettu kaupunginhallitukselle. Esitys on myös välitetty pks-kokouksessa 20.10.2020 käsiteltäväksi. HSL:n hallitukselle asiasta ilmoitetaan pks-kokouksen jälkeen/siht. lis. 16.10.2020]

11.

Muut asiat

Uudenmaan eläkeläisjärjestöt PENK on lähettänyt Uudenmaan vanhusneuvostoille kannanoton, joka käsittelee eläkeläisköyhyyttä ja yhdenvertaisuutta. Kannanotto on jaettu vanhusneuvostolle 12.10.2020. Vanhusneuvosto on käsitellyt aihetta moneen otteeseen etenkin v. 2019. Asia on edelleen valitettavan ajankohtainen. Päätettiin kiittää PENK:iä kannanotosta ja kysyä, onko heillä toimenpide-ehdotuksia asian suhteen.

Esteettömyystyöpaja vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenille: Pirjo Tujula kutsui vanhusneuvoston jäsenet verkkotyöpajaan, jonka aiheena on Helsingin esteettömyyslinjausten päivittäminen. Tilaisuus pidetään torstaina 5.11. klo 10-12 ja se on yhteinen vammaisneuvoston kanssa. Todettiin, että alustavasti ainakin yksi neuvoston jäsen ja sihteeri osallistuvat. Toivotaan, että osallistujia tulisi lisää. Kutsulinkki lähetetään kaikille jäsenille.

12.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.58.

Puheenjohtaja

Laura Varjokari

Sihteeri

Outi Paulig